

Előfizetés a kiadóhivatalban

**Szerkesztőség és
Kiadóhivatal:**
Marosújvár, Mészáros tér 5.

Hirdetések telvétetnek a
kiadóhivatalban árszabály
:: szerint.

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Felelős szerkesztő: FÜSSY JÓZSEF.

Ha mindezt katonai téren el nem tudja érni, el akarja érni gazdasági téren,

lelegeánsabb s legolcsobb árakban készítettnek
Füssy J. könyvnyomdájában **Tordán.**

a kiéhezötéssel. Ez pedig nem fog sikerülni neki, mint ahogy nem sikerült két éven keresztül, de nekünk mindenesetre előreláthatóan kell gondoskodnunk arról, hogy valóban ne sikerülhessen.

Ha gondoskodunk, akkor a győzelem a miénk lesz és örömmel kell látnunk, hogy a kormány valóban gondoskodik is róla.

Harci dalok.

Csaba visszatér.

Írta: Pál Samu hadapród.

Fel! Készülj székely! Csaba visszatér,
Miként visszatért évezred előtt —
Kopjás hadával ezer halált mér,
Mégvédi az ősi székely mezőt.
Csaba visszatér fellegek szárnyán,
Csaba visszajön tűzön vizen át;
Hallod a riadót az égi zenét?
Jön, ő megvédi a székely hazát.
Az ocsmány ellenség vad hordája
Bitangul készült, orozva támadt,
Mint konera leső undok hiéna,
Vélte elvenni dicső hazánkat.

Rabló bandája dúlja földedet,
Házad tüzétől nézd fényes az ég!
Népednek vesztét s özvegyek, árvák
Síró panaszát meddig tűröd még!?
Székely népemnek apraja nagyja,
Magyar hazámnak ifja és vénje,
Ősi földeden dúl az ellenség,
Szent háborúban irtsd ki belőle! —
Fel hát a harcra szent háborúra!
Hajrá! Előre! — Élvi vagy halni,
Nincsen kegyelem, égjen a bosszú
Csaba visszatér; nem fog elhagyni.

Magyarok harca.

Mikor a harci-jelt megadták,
És talpra állott a magyar,
Azt kérdezték ellenségeink
Hát e gyenge had mit akar?! . . .
. . . Acélideggel ment a vészbe,
Tört, rombolt, zúzott mint orkán.
Fáradhatatlan' küzd még most is,
Vakmerőn, mint az oroszán . . .

Mi voltál én drága nemzetem? —
Lenézett, megvetett tömeg! . . .
Csupán árnyéka világverő
Győzhetetlen nagy ősdnek . . .
Nehéz rabbékóba volt verve
Évszázados szabadságod,
Hogy e békából kardot verve
Letipord a félvilágot . . .

Soká aludtál hős nemzetem,
Álmod nyomasztó volt nagyon,
Ellenid várták dermedt szíved,
Hogy örökre elszunnyadjon . . .
Részültek a nagy temetésre,
Midőn vérzett minden sebed,
Holttetemedre sárt dobáltak
És játékokat űztek veled . . .

De ébredtél . . . mint zugó vihar
Mindent elsöprő fergeteg,
Bosszút libegő le ked szárgyán
Tűzszikrát szórt tekinteted . . .
Elmult évek zord éjjeléből
Rád most hajnali fény ragyog,
Csodálatot keltő hősiség,
Világverő diadalok! . . .

Oh csak repülj a harc szárnyain
Vitézi had tovább, tovább . . .
Nagyságod hiro nem lesz többé
Messze elszálló délibáb . . .
Örök betűkkel, érc-szoborra
Vérrel lesz felírva neved,
Hogy midőn szent jogodat védted,
A félvilág nem birt veled!!

Réthy István.

Hogyan fog jönni a béke?

A „Neue Züricher Zeitung“ erre a bizonyára sokakat érdeklő kérdésre a következő választ adja: Most már vannak támaszpontok arra nézve, hogy miként fog jönni a béke, miként fog megcsinálódni. Egy bizonyos: halkan, minden pompa és fény nélkül fog beköszönteni, talán épp akkor, amikor az egyes harcszintereken az ágyuk legjobban bögnek és a közvéleményben a hadilárma a legvadabbul dühöng. Nem egy mai felfogás szerinti különbéke fogja bevezetni, sem pedig semleges helyről jövő közvetítő akció, legyen az pápa, vagy az Egyesült Államok elnöke, vagy a svájci szövetségtanács, vagy Hollandia, vagy Spanyolország uralkodója. Sem békekérvények, sem rezolúciók, sem stockholmi kongresszusok, sem cimмерwaldiak. A béke egészen más területekről fog előbujni. Ma már tudjuk, hogy nem egyedül, szerencsére nem egyedül a hadihelyzet lesz az irányadó. Mellette és részben függetlenül tőle belső okok is fognak szerepelni a békeállapot kifejlődésénél, olyan belső okok, amelyek messze a háboru utáni időkbe nyúlnak bele s ezek az okok még inkább súlyosodhatnak, mint amilyen súlyosak voltak néhány hónappal ezelőtt és eljőhet a pillanat, amikor kívülről, észrevehetetlenül és észrevétlenül a békeállapot urrá teszi magát a hadiállapoton. Ezzel nem azt akarjuk és nem is szabad azt mondani, hogy most már néhány hónap múlva béke lesz. Jóllehet, olyan tények vannak mögöttünk, amelyek arra vallanak, hogy a háboru még egy évig, sőt még tovább is fog tartani, viszont vannak még súlyosabb szimptómák a másakra, az ellenkezőre is, vagyis arra, hogy a béke még korábban itt lesz, mint egyelőre nem sejtett üdvösség, éppen olyan, mint amilyen előreláthatatlan szerencsétlenség volt 1914. júliusának végén a háboru bekövetkezése. A béke fegyverszünet nélkül fog beállni. Ha a békét fegyverszünet előzné meg, akkor a béke főbb vonásaiban már perfekt lenne. Egy fegyverszünet keresztül-vitele haszonnélküli munka lenne. Hinderburg állítólag egy év előtt azt mondta volna, hogy a béke éppen olyan villámgyorsasággal fog beköszönteni, mint a háboru. Csak igen kevés hiányzott, hogy rövid idővel ezelőtt ez a jóslat valósággá nem változott. Minden jel arra mutat, hogy a tények igazat fognak neki adni. Nagy vigasztalás azt tudni, hogy a béke egészen csendben el fog jönni. Mert ha egyébként keressük, úgy még nagyon messze van és nem lehet felfedezni a távol kódében. Vigasztalás azt tudnunk, hogy immár nemcsak a háboruval kell

számolnunk, hanem a közeledő békével is, ha nem is egy máról-holnapra megköteendő békével. Aki jól kalkulál, az nem hagyja magát meglepni a béke által sem. Mert az is káros.

„ . . . Menekülők! . . . Nők, gyermekek és vénék!
Az életük vetése semmivé lett,
Lekassáltak durván barbár kezek, —
Mig felépülhet újra régi házuk:
Lelkünk kapuját nekik kitarjuk,
Szárítsuk fel a néma könnyeket!
Ne alamissnát adjunk, — kenyeret! „

HIREK.

— Erdélyi menekültek Marosújváron. Folyó hó 22-én reggel két transzport menekült érkezett vonaton Erdély különböző megyéiből. Elhelyezésük Binder József főszolgabíró és Kurta Károly jegyző személyes felügyelete alatt gyorsan és rendben ment végbe. Legnagyobb részüket Szabó Albert m. kir. főbányatanácsos, főbányahivatali főnök nobilis intézkedése folytán a kincstári épületekbe, a fürdőtelepen, az intézkedő nagytermébe, a nyugati fürdőbe, a sokannak tágas helyiségeibe szállásolták el, másrészükkel pedig jószívű polgártársaink osztották meg otthonukat. Élelmezésükről a hatóság gondoskodik, mely — élén Binder József főszolgabíróval — mindent megtesz, hogy szerencsétlen sorsukat elviselhetővé tegye, minden ügyüket jószággal, nemes együttérzéssel felkarolja. Természetes, hogy ilyen, főleg munkásnép által lakott helyen, mint Ujvár, ekkora tömegnek ellátása nagy nehézségekbe ütközik, különösen a gyermekek táplálására elengedhetetlen tejnek beszerzése, de hisszük, hogy energikus intézkedéssel sikerülni fog e végtelenül fontos kérdést is megoldani, mert hiszen, ha két jószívű urihölgy egyik napon 76, a másik napon 50 és egynehány kupa tejet tudott összevásárolni a kismenekülteknek, a hatóságnak még inkább módjában áll a rendelkezésére álló törvényes eszközök felhasználásával az égető kérdést megoldani.

A menekülők összeírása most van folyamatban. Előreláthatólag — mint hivatalos forrásból tudjuk — lesz ezer. Összeírás után hatóságunk jelentést tesz felsőbb helyen, a honnan aztán megyénként a kijelölt helyekre fogják őket irányítani, másrészüket pedig — minden valószínűség szerint — visszatér a már minden veszélyen kívül levő otthonába.

— **Koós Mihály kitüntetése.** A földmívelésügyi minisztérium kolozsvári kirendeltsége főnökének, Koós Mihály osztálytanácsosnak a király a miniszteri tanácsosi címet és jellegűt adományozta. Koós Mihály Erdély gazdasági viszonyainak felmérése körül igen hasznos tevékenységet fejtett ki s jelenleg az erdélyi menekültek állatállományainak biztosításában fáradozik lankadatlan buzgalommal. Kitüntetése egész Erdélyben szinte örömet keltett.

— **A Pénzügyi Központ felyősítje a menekültek takarékbetétét.** A Pénzügyi Központ igazgatósága a tagjai sorába tartozó és a hadműveletek folytán székhelyüket elhagyni kényszerült pénzügyi intézetek oly betéteinek, kiknek vannak zárva annak a lehetőségétől, hogy betéteikhez jussanak, hajlandó betétkönyveik letétbehelyezése ellenében és kellő igazolás után VIII. ker. Szentkirályi-utca 3. szám alatt lévő helyiségekben a szükségnek megfelelő méltányos összeget folyósítani. A Pénzügyi Központ igazgatósága egyszersmind felkéri ezúton a kötelekbe tartozó és székhelyüket elhagyni kényszerült intézetek vezetését, illetve tisztikarát, hogy a Pénzügyi Központtal tudatni szíveskedjenek, hol van intézetük ideiglenes székhelye és kik azok a személyek s hol találhatók, akikkel nevükben ezidőszakra érintkezni lehet.

— **Már fut . . .** A Bukarestben megjelenő „Moldova” (melyről tévesen jelentették, hogy megszűnt,) írja, hogy a román királyi pár számára Galacban új királyi palotát rendeztek be. Egy másik román lap jelentése szerint nem Galacban, hanem Jassziban rendeztek be a királyi pár számára palotát. Az államkintár, minisztériumok és főbb hatóságok is a védettebb Jassziba költöztek.

— **A dobrudzsai győzelem híre.** A miniszterelnökség sajtóosztályának lapunkhoz intézett hivatalos távirata 16-án d. u. 2 órakor érkezett hozzánk, mely Mackensennek a dobrudzsai döntő győzelemről Vilmos császárnak tett jelentését közli: A győzelem híre futótűzként terjedt el és sok köz- és magánépületen lengő zászló hirdette büszke örömről az orosz-román seregek fölött.

— **Az erdélyi gazdák katonai felmentése.** Az O. M. G. E. sürgős felterjesztésben kérte a kormányt, hogy a mezőgazdaság érdekében felmentett menekülő gazdák, amennyiben ideiglenes letelepedési helyükön hitelt érdemlően igazolják azt, hogy mezőgazdasági tevékenységüket tovább folytatják, a munkaerőhiány pótlásához saját munkájukkal, vagy írás fogataik rendelkezésre bocsátásával hozzájárulnak, továbbra is felmentessenek a tényleges katonai szolgálatok alól a köz érdekében.

— **Az idej cukorgyártási kampány későn fogja kezdetét venni.** A talaj kemény, a cukorrépa lassan fejlődik. A termés ami eddig megmaradt közepesnek ígérkezik. Mint értesülünk a marosvásárhelyi cukorgyártat az idén kb. nem helyezik üzembe, répatérületei a hadszíntéren vannak. A botfalusi olákhékre jutott. Megyénk

termését a magyarországi gyárak fogják feldolgozni. A szükséges waggonokat a M. Á. V. biztosította előre.

— **Izgatásért elítélt pap.** A tordai törvényszék a folyó hó 21-ikén tartotta a magyarok elleni izgatással vádolt *Runcsán Vazul* felsőszolcsvai gör. keleti lelkész elleni büntető eljárás szerinti főtárgyalást. A büntető tanács elnöke Dr. Dézsi Ferenc tsvéki bíró volt, míg a tanács tagjai Páll Vencel és Dr. Horváth Arthur tsvéki bírák voltak. A vádat *Hécsy Lajos* vezető kir. ügyész képviselte, a jegyző *Kleinhenkel Adolf* tsvéki jegyző volt.

A védelmet a hivatalból védőül kirendelt dr. *Mokossy Gusztáv* ügyvéd látta el.

A törvényszék *Runcsán Vazul*-t, mert a Bisztra és Nagylupsa közötti vasuti vonalon, vasuti kocsiiban 10—11 ember előtt *Kobori József* kalauzzal történt szóváltás közben ezeket mondotta: „A románokat csak III-ad osztályú kocsiiban engedik utazni, míg a magyarok I. és II. oszt. kocsiiban utaznak, de nem baj, a románok most a magyarok előtt csak ganék, semmik, eljön az idő, hogy a románok csinálnak ganékat a magyarokból, eljön az idő, hogy a románok összetörjék a magyarokat, kár is, hogy a magyaroknak nincs négy lábuk és két szarvuk, mint az ökröknek, úgy lesz mint 48-ban volt.”

a Btkv. 172 §. 2. beke. dőseben irt izgatás büntette miatt a Btkv. 90. §. alkalmazásával az 1912: LXIII t. cz. 19. §-a alapján 4 évi börtönrre ítélte el.

Enyhítő körülmény hiányában a tszék súlyosítónak vette, hogy a büntetett pap követte el, kinek első sorban kötelessége a jelen időben a népet hazaszeretetre oktatni, saját nemzetiségét a felsőbb hatóságai hűségü nyilatkozatai és utasításához képest is a magyar államhoz való hűségre tanítani és hogy vádolt a büntetett akkor követte el, mikor Magyarország és Oláhország között a viszony a háború kitörését illetően feszült volt.

Az ítéletet vádolt megfellebbezte.

— **Egy színházi ruhatár sorsa.** Tragikomikus eset híré hallottuk egy vizaknai menekülttől. *Krasznay Ernő* ssinigazgató, a kit ittműködése idejéből ismert közöngünk is, a fűrdő szezon alatt Vizaknán tartott előadást társulatával. Szezon végén ruhatárának nélkülözhető részét ládákba ráktárolták el s otthagya Vizaknán. Mult héten aztán egy kisebb katonai osztagunk telepedett meg a faluban. A katonák — úgyve a kíváncsiságtól — fnyitották a garderohládát és magukra szedték a csillogó holmit és azokban grasszáltak nem kis feltűnést keltve. — Nohát igazán nem utolsó látvány lehetett a cseh katoná disztingyában s a magyar baka, mint *Romeo Szegény Krasznay*, ha látja, elszavalhatta volna Bánknál: „Ninc a teremtésben vesztes csak én!”

— **Bevonulási hirdetmény.** A népfölkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. illetőleg 1915. évi II. törvények alapján történt behívása folytán a megtartott népfölkelési bemutató szemlén, népfölkelési felülvizsgálaton, pótszemlén vagy utószemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak nyilvánított magyar állampolgárok közül azok, a kik az 1866. évtől 1871. évig bezárólag terjedő időközben születtek. 1916. évi október 2-án, azok pedig, kik az 1872. évtől 1884. évig terjedő időközben, vagy 1884. év után születtek 1916. évi október 10-én (legkésőbb délelőtt 11 óráig) — amennyiben névszerint felmentve nincsenek, — a népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Mindazok a fent említett születési évfolyamokba tartozó egyének, kik önkéntes belépés folytán a m. kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) fent megjelölt napig besoroztattak, tényleges szolgálatra a születési évfolyamukhoz képest a fentebb megjelölt napon kötelesek bevonulni. A közös haderőhöz bevonulók Beszterce illetőleg Zilah helyett Hajduszoboszlóra, Brassó helyett Püspökladányba, Nagyszében helyett Debrecenbe, Székelyudvarhely helyett Hosszupályra, Szászváros helyett Szeghalomra, Gyulafehérvár helyett Derecskére, Maros-Vásárhely helyett Debrecenbe vonuljanak be, az ezen helyekre áthelyezett kiegészítési kerületi parancsnoksághoz. A honvédséghez bevonulók pedig Becsterce illetőleg Zilah vagy Tasnád helyett Nagyszalontára, Brassó helyett Nagyváradra, Nagyszében helyett Szarvasra, Csikszékreda helyett Nagy-Váradra, Déva helyett Szarvasra, Maros-Vásárhely helyett Nagyszalontára, Kolozsvár helyett Szentesre, Nagyvárad helyett Szentesre az oda áthelyezett honvéd kiegészítő parancsnoksághoz vonuljanak be.

A „Vasárnapi Sport” — a „M. L. Sz.” hivatalos lapja — október 1-től 12 oldalban jelenik meg az összes sportágak kibővítésével. Külön Automobil melléklettel lesz, melyet Róna Tivadar szerkeszt. Előfizetési ára 1 évre 6. kor., félre 3. kor. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest IV., Váci-utca 80. Telefon: 104.—65.

Kiadó FÜSSY JÓZSEF

Nagyszertésen bevált a harcúterén küzdőknél és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. eseteiben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capsici compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K — 80, 140, 200.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I., Elisabethstr. 5.

Naponkénti szétállítás.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, tifusz, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

Lysoform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredetiüvegekben **1.25 koronáért** minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Pertik, Vas, stb. intézeteinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiszeptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra és daganatokra) kéz és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM SZAPPAN

finom, gyenge pipereszappan, lysoformot tartalmaz és antiszeptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is; szépíti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kísérlet és ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. **Ára 2 K.**

FODORMENTA LYSOFORM

erősen antiszeptikus hatású szájviz. Szájbüzt rögrön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy félpohár vízre.

Eredeti üvegje 2 korona.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kívánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az „**Egészség és fertőtlenítés**” című érdekes könyvet

Dr. KELETI ÉS MURÁNYI
vegyészeti gyára Ujpesten.

A VILÁGHIRŰ FÖLDES-féle

M ARGIT CRÉME és SZAPPAN

használatát által arca
tisztá, üde és bájos lesz.

A Margit-Crème a főrangú hölgyek kedvenc széplő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit Crémet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mely csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-Crème ártalmatlan, zsirtalan vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett. **Ára 1.20 f. Margit-Crém nagy tég. 2.70 f. Margit-szappan 1.20 fill. — Margit-poudre 1 kor. 0 f. — Gyártja**

Földes Kelemen
gyógyszertára Aradon.

Kapható; minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerkereskedésben.

Soh' se vegyünk mást

Köhögés

rekedtség, nátha és elnyálkásodás ellen, mint az izletes

Kaiser-féle

mell - karamellát

a „három fenyő” védjeggyel. **5900** bizonyítvány orvosok és magánosoktól garantálja a biztos hatást. Egy csomag ára **20** és **40** fill. Egy doboz ára **60** fill. kapható: **Gál Béla** Gyógyszertárában Marosujvárt.

Nyomtatványok

Mindenne-
mű iskolai,
ügyvédi,
jegyzői
nyomtatvá-
nyok Eskü-
vői-kártyák,
báli- és
menyegzői
meghívók
jutányos ár-
ban és gyorsan
készíttetnek

Füßy J.
könyvnyomda-
jában Tordán.

„ARANYOSVIDÉK,”
politikai lap kiadó-
hivatala. Telefon 34

Hirdessünk a Marosujvárban

AKI LAKÁST AKAR KIADNI — KIVENNI

az saját érdekében cselekszik, hogy ha mielőtt bármely lépést tesz célja elérése érdekében, felkeresi a **Marosujvár** kiadóhivatalát és ott kínálatát vagy keresletét hirdetményeként feladja a lapban leendő közlésre. Lapunk kiadója ugyanis igen olcsó és praktikus „lakáshirdető” módot vezet be ujitásként a közönség érdekében, mely által a legbiztosabban jut bárki jó lakóhoz, vagy jó lakáshoz.

Hirdetések feladásánál lapunk előfizetői és állandó hirdetői árkedvezményben részesülnek